

Юрченко-Шеховцова Тетяна Іванівна,
науковий співробітник наукової лабораторії
з проблем психологічного забезпечення та
психофізіологічних досліджень Національної
академії внутрішніх справ, кандидат психологічних наук
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6541-3410>;

Хлуд Дар'я Євгенівна,
курсантка 102 навчальної групи
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4796-8997>

ТИПОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КУРСАНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ, ЯКІ ПОЧАЛИ НАВЧАННЯ В ЗВО МВС УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

В рамках підготовки наукової роботи курсанткою було проведено дослідження особистісних та типологічних особливостей курсантів першого курсу Національної академії внутрішніх справ, які розпочали навчання під час війни.

Діагностичний інструментарій склали психометричні методики. Використання психометричних методик зацікавлює курсантів та потребує мало часу для проведення [1].

Використано методики: «Психометрія» С. Деллінгер (адаптація Алексєєва А., Громової Л.); «Конструктивний малюнок людини із геометричних фігур» Е. Махоні [2 с. 9, 16].

Відповідно до отриманих результатів дослідження встановлено, що типологічні особливості курсантів найчастіше описуються типом «тривожно-сумнівний» та «відповідальний виконавець», найрідше – типами «винахідник, конструктор, художник» та «керівник».

Серед курсантів не виявлено індивідуально-типологічних особливостей, що описуються психологічними типами «емотивний» та «емоційно нечутливий».

У таблиці 1 описано представленість психометричних фігур за психологічними типами.

За психологічним типом «керівник» один респондент і одна респондентка представлені геометричною фігурою «коло». «Коло» – найкращі комунікатори серед п'яти форм, перш за все тому, що вони найкращі слухачі. Проте вони не відрізняються рішучістю. Якщо їм доводиться керувати, то вони віддають перевагу демократичному

стилю керівництва й прагнуть обговорити практично будь-яке рішення та заручитися підтримкою колективу.

Таблиця 1. Розподіл виборів курсантів та курсанток геометричних фігур за психологічними типами

Геометричні фігури	Психологічні типи																Загалом
	Керівник		Відповідальний виконавець		Тривожно-сумнівний		Вчений		Інтуїтивний		Вихадник, конструктор,		Емотивний		Емоційно нечутливий		
	чол	жін	чол	жін	чол	жін	чол	жін	чол	жін	чол	жін	чол	жін	чол	жін	
Квадрат	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Коло	1	1	-	1	2	3	1	1	1	1	-	1	-	-	-	-	13
Прямокутник	-	-	-	-	1	2	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	7
Трикутник	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Зигзаг	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	3
Загалом	1	1	5	2	4	6	2	2	2	3	1	1	-	-	-	-	30

Тип «відповідальний виконавець» представлений 4 чоловіками «квадратами» – це працьовиті, ретельні, завязані трудівники, які прагнуть доводити почату справу до кінця. Їх витривалість, терпіння та методичність можуть сприяти професійному становленню.

По одній особі чоловічого та жіночої статі за ознаками цього ж типу представлені геометричною фігурою «трикутник». Це енергійні, нестримні, рішучі особистості, які ставлять перед собою мету та, як правило, її досягають. Прагнуть мати високий статус, бути правими у всьому, керувати, схильні до конкуренції та інтриг, не люблять змінювати свої рішення, часто бувають категоричні. Вони вміють представити значимість власної діяльності.

Одна курсантка за ознаками цього типу представлена геометричною фігурою «коло». Зацікавлена, насамперед, у гарних міжособистісних відносинах, може бути людиною, яка скріплює та стабілізує групу, вболіває за колектив.

Тип *«тривожно-сумнівний»* представлений геометричними фігурами: «квадрат» (один чоловік), «коло» (два чоловіка та три жінки), «прямокутник» (один чоловік та дві жінки) і «зигзаг» (одна жінка).

«Прямокутник» характеризується невпевненістю в собі, непередбачуваністю та непослідовністю поведінки, підвищеним внутрішнім напруженням, нервозністю та імпульсивністю, що обумовлено певними змінами у житті.

Тип *«вчений»* представлений геометричними фігурами: «коло» (один чоловік та одна жінка), «прямокутник» (один чоловік) і «зигзаг» (одна жінка).

Характеризується творчістю та креативністю, оригінальністю. Мінливі, не терплять рутину, шаблони, правила та інструкції, строго фіксовані обов'язки. Швидко захоплюються чимось і швидко згасають. Генератори нових ідей, можуть знайти незвичні способи вирішення проблем. Не завжди доводять справу до кінця через втрату новизни та інтересу. Схильні виконувати лише те, від чого будуть у захваті.

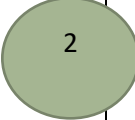
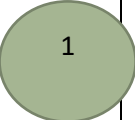
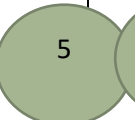
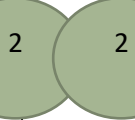
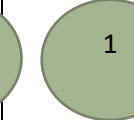

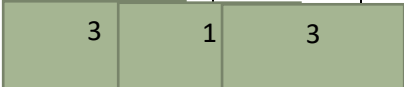
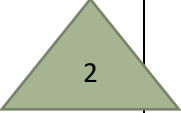
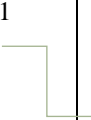
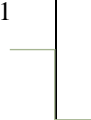

Тип *«інтуїтивний»* представлений геометричними фігурами: «коло» (один чоловік та одна жінка), «прямокутник» (один чоловік та дві жінки).

Тип *«винахідник, конструктор, художник»* представлений геометричними фігурами: «коло» (одна жінка), «зигзаг» (один чоловік).

Розподіл психогіометричних фігур наочно представлено у таблиці 2.

Таблиця 2. Розподіл виборів респондентами геометричних фігур за психологічними типами курсантів

Керівник	Відповідальний виконавець	Тривожно-сумнівний	Вчений	Інтуїтивний	Винахідник, конструктор, художник
	4	1			

					
					
					
					
2	7	10	4	5	2

Отже найбільше фігурних розшифровок поєднується у «*тривожно-сумнівному*» типі особистості (квадрат, коло, прямокутник, зигзаг), а найменше – у типі «*керівник*» («коло»).

Список використаних джерел

1. Захаренко Л. М. Використання психогеометричних методик у діагностиці особистісних якостей курсантів. *Актуальні проблеми юридичної психології* : мат-ли III Міжнар. наук.-практ. конфер. (м. Київ, 25 квіт. 2014 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2014. С. 187-189. URL

http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/10898/1/%D0%90%D0%BA%D1%82.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1.%20%D1%8E%D1%80.%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB._p187-189.pdf

2. Практикум з психології : психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник Періг І.М. Тернопіль : СМП «Тайп», 2015. 116 с.